

PREDLOG

14. 4. 1977

Na podlagi 3. in 28. člena zakona o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije ter 1. in 2. odstavek 24. člena zakona o združenem delu sklepajo delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, delavci v delovnem razmerju pri zasebnih delodajalcih, delovni ljudje, ki opravljajo samostojno delo s sredstvi v lasti občanov, drugi delovni ljudje, ki so po zakonu obvezno zavarovani za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter upokojenci, združeni v društva upokojencev ter skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji (nadalje: udeleženci).

dje, ki opravljajo samostojno delo s sredstvi v lasti občanov, drugi delovni ljudje, ki so po zakonu obvezno zavarovani za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter upokojenci, združeni v društva upokojencev ter skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji (nadalje: udeleženci).

Samoupravni sporazum

o temeljih plana skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji za obdobje 1976-1980

1.

Skladno z zakoni, samoupravnim sporazumom in statutom skupnosti so udeleženci sporazumali, da si zavarovanci in upokojenci v skupnosti zagotavljajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje in v ta namen določijo zete in za svojo družinske člani:

- pravico do starostne pokojnine v starosti;
- pravico do invalidske pokojnine in pravico do poklicne rehabilitacije in zaposlitve z ustreznimi denarnimi nadomestili za primer izgubljene ali zmanjšane delovne zmoglosti (invalidnosti);
- pravico do poklicne rehabilitacije in zaposlitve z ustreznimi delovnimi nadomestili — za primer neposredne nevarnosti za invalidnost v zvezi z delom na določenem delovnem mestu (neposredna nevarnost za invalidnost);
- pravico do denarnega nadomestila (invalidnine) — za primer telesne okvare;
- pravico do družinske pokojnine v primeru zavarovanceve ali upokojenceve smrti;
- pravico do dodatka za pomoč in postrežbo, varstvenega dodatka, povračila potnih in selitvenih stroškov in enkratnega letnega zneska prispevka za rekreacijo;
- druge pravice, opredeljene v zakonu in splošnih aktih skupnosti.

2.

Udeleženci se bodo zavzemali za naslednje cilje:

- v skladu z novim družbeno-ekonomskim in samoupravnim položajem delavca v združenem delu, da razpolaga z ustvarjenim dohodkom in pravico upokojencev, ki jo uveljavlja na podlagi minulega dela, je treba oblikovati nov sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki bo uveljavil tudi nove odnose med zakonsko in samoupravno regulativo ter zagotovil dolgoročno in stabilno financiranje skupnosti;
- nadaljevati razvoj samoupravnih socialističnih odnosov v skupnosti in temu ustrezna samoupravna organiziranost ter učinkovito delovanje delegatskega sistema;
- porabi realne vrednosti pokojnin skladno s porazom povprečnih realnih osebnih dohodkov zaposlenih glede na minulo delo upokojencev in opredelitev značaja pokojnin kot nadomeščanje izplačevanja osebnih dohodkov;
- v celotnem sistemu je treba stimulirati daljše aktivno delo, z ukrepi na področju invalidskega varstva, rehabilitacije in zaposlovanja pa zmanjšavati rasi invalidskih upokojitev;
- z ukrepi preventivne učinkovitejše rehabilitacije in zaposlovanja delovnih invalidov ter študijsko-reziskovalnim delom na tem področju zmanjšati porast invalidskih upokojencev, ob relativno večjem porastu izdatkov za rehabilitacijo in za zaposlovanje delovnih invalidov;

— zavarovalna doba, ki se širijo s povečanjem določenemu samo za tista delovna mesta, na katerih je delo posebno težko in za zdravje škodljivo, kjer značnejši delujejo na zdravstveno stanje in delovno zmoglosti delavca škodljivi vplivi neposredno ob viru škodljivih vplivov, če kljub vsem varstvenim in tehnološkim ukrepom ni mogoče izboljšati delovnih pogojev;

— sredstva sklada za gradnjo domov in stanovanj upokojencev se bodo proračunsko uporabljala za gradnjo ostalih različnih domov za ostarele in za kreditiranje družbenih stanovanj v trajni uporabi upokojencev in delovnih invalidov;

— z razvojem in modernizacijo strokovne službe ter pospejevanjem študijsko-reziskovalnega dela doseči racionalno, skupno ter učinkovito izvajanje zavarovanja.

3.

V obdobju srednjeročnega plana načrtujemo, glede na gibanja v zadnjih letih, naslednje:

- povprečen prirost skupnega števila upokojencev za 3,0 odstotka in sicer: starostnih upokojencev za 2,5 odstotka letno, družinskih upokojencev za 3,0 odstotka letno, invalidskih upokojencev za 3,3 odstotka letno;
- valorizacijo pokojnin in denarnih dejalcev na podlagi povprečne rasti realnega osebnega dohodka zaposlenih po stopnji okoli 3,0 odstotka letno in ustreznem razmerju pokojnin glede na povprečni osebni dohodek;
- hitrejšo rast izdatkov za oskrbino, nadomestila in poklicno rehabilitacijo v posebnih zavodih ter zagotovitev pogojev za usposabljanje in zaposlovanje delovnih invalidov;
- da bodo prispevki za zdravstveno varstvo upokojencev, otroški dodatek, otroško varstvo ter stanovanjski sklad znašali skupaj 16 odstotkov od pokojnin.

4.

Po vrednostih iz leta 1975 so predvideni dohodki iz prispevkov za leto 1976 v višini 6.621,6 mio din in sicer:

- iz dohodka TOZD in zasebnega sektorja 1.102,4 mio din
- iz prispevka od OD zavarovancev 5.519,2 mio din

Na istih osnovah se za leto 1980 predvideva 8.334,1 mio din dohodkov in sicer:

- iz dohodka TOZD in zasebnega sektorja 1.418,3 mio din
- iz prispevka od OD zavarovancev 6.915,8 mio din

5.

Udeleženci ugotavljajo, da mora skupnost za uresničevanje s tem sporazumom opredeljenih nalog in ciljev v celotnem planskem obdobju zbrati vključno z rezervno — obveznimi sredstvi — 41.434,9 mio din.

Predvidava se, da bosta federacija in republika prispevali za pravice borcov NOV sredstva v višini 4.383,8 mio din.

Udeleženci tega sporazuma se zavezujejo zbrati 36.843,9 mio din, kar znaša 7,6% družbenega proizvoda Slovenije v tem obdobju in sicer:

- iz dohodka TOZD 6,37%,7 mio din, kar znaša 1,7% dohodka TOZD v tem obdobju,
- iz prispevka od DD zavarovancev 30.571,3 mio din, kar znaša 12,5% bruto DD v tem obdobju.

6.

Nominalni znesek sredstev, ki se bodo združevala v drugem polletju 1977 se izračunava tako, da se od celotnega dogovorjenega zneska za leto 1977 odštejejo sredstva zbrana s prispevki na osnovi zakona o začetnem financiranju SIS v prvem polletju 1977 in sicer:

1. dogovorjena sredstva za leto 1977	8.283,9 mio din
2. ocena realiziranih sredstev za čas od 1. 1. do 30. 6. 1977	4.541,7 mio din
<hr/>	
Ostane za združevanje za čas od 1. 8. do 31. 12. 1977	3.842,2 mio din

Potrebna sredstva v višini 3.647,2 mio din bodo združevali z:

— a) rednim prispevkom po stopnji 12,00% od bruto osebnega dohodka, kar pomeni znižanje stopnje za 0,70% glede na prvo polletje 1977;

— b) prispevkom iz dohodka za nastala pet deln in polklicne bolezn po stopnji 0,80% od bruto osebnega dohodka;

— c) prispevkom iz dohodka za zavarovalno dobo, ki se šteje s povečanjem:

— za povečanje od 12 na 14 mesecev po stopnji 3,5% od bruto osebnega dohodka,

— za povečanje od 12 na 15 mesecev po stopnji 5,2% od bruto osebnega dohodka,

— za povečanje od 12 na 16 mesecev po stopnji 7,0% od bruto osebnega dohodka,

— za povečanje od 12 na 18 mesecev po stopnji 10,5% od bruto osebnega dohodka;

d) posebnim prispevkom iz dohodka:

— po stopnji 1,27% od poslovnega sklada, s katerim se opravljajo dejavnosti iz 5., 6. in 7. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vplačevanju obveznega posejla za kmetiranje hitrejšega razvoja gospodarske neodvisne razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo (Uradni list SRS št. 12/73),

— po stopnji 0,27% od poslovnega sklada, s katerim se opravljajo dejavnosti iz 8., 9. in 9a. člena omenjenega zakona;

e) prispevkom za posebne vrste zavarovanja po stopnjah in zneskih, ki veljajo za leto 1976 in so bili objavljeni v Uradnem listu SRS št. 6/76.

7.

Osnove in viri za obračunavanje in plačevanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje so predhodnega značaja in veljajo do spremembe predpisov.

Ko bo skupščina skupnosti določila konkretne prispevne stopnje, bo upoštevala takratni delitveni sistem dohodka in ekonomska gibanja ter splošne ocene in cilje, določene s društvenimi dogovori.

8.

V primeru odstopanj v planskih predvidevanjih ali ob spremembah v obsegu pravic, bo skupnost predlagala udeležencem ustrezne ukrepe.

9.

Nadzor nad izvajanjem tega sporazuma opravičata odbor samoupravnega delavskega kontrole ter skupščina skupnosti.

10.

Ta sporazum je sklenjen, ko ga sprejmejo in podpišejo poslušna izjave pooblaščenih predstavnikov najmanj dveh tretjin udeležencev sporazumovanja. Ugovoritev, da je sporazum sklenjen, sprejme in objavi v Uradnem listu SR Slovenije skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije.

Podpisalci:

—OBRAZLOŽITEV

samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980

Delovni ljudje, v samoupravno organizirani skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je enotna v SR Sloveniji, zavezujejo po načelih vzajemnosti in solidarnosti ter na podlagi rezultatov minulega dela pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Skladno s temelji sistema družbenega planiranja sklenejo samoupravni sporazum o osnovah plana skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja:

— delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih,

— delavci v delovnem razmerju pri zasebnih delodajalcih,

— delovni ljudje, ki upravljajo samostojno delo s sredstvi v lasti občanov,

— drugi delovni ljudje, ki se po zakonu obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani,

— upokojeanci, združeni v društvih upokojeancev,

— skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Ta predlog samoupravnega sporazuma je usklajen z dogovorom o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 in z društvenim planom razvoja SR Slovenije za obdobje 1976—1980 ter pripombami, predlogi in stališči izraženimi v javni razpravi.

Sprejetje predloga samoupravnega sporazuma se opravi sočasno in po enakem postopku, kot sprejetje samoupravnih sporazumov temeljnih samoupravnih interesnih skupnosti v občinah.

Ljubljana, 14. aprila 1977